

Antidopingprogram

Antaget av SvFF styrelse: 2009-05-09

Nulägesanalys: Fokus misstagsdoping

Inom svensk fäktning har ännu inget positivt dopingtest förekommit. En tränare bestraffades 1995 för att ha hindrat kontroll under träning.

Inom internationell fäktning förekommer enstaka fall varje år. Flertalet ärenden under den senaste tioårsperioden har gällt marijuana. Tre spektakulära ärenden förtjänar att lyftas fram:

Flerfaldiga olympiamästaren Laura Flessel (FRA): Intag av Coramine
VM-silvermedaljören Loïc Attely (FRA) 2002: 19-Norandrosterone
Världsettan Andrea Baldini (ITA) 2008: Furosemide

Det finns i dagsläget inget som tyder på att organiserad doping förekommer inom svensk eller internationell fäktning som systematisk åtgärd för att förbättra prestationer. Individuella fall kan förstås aldrig uteslutas.

De huvudsakliga risker för systematisk doping som kan tänkas är:

- Hormoner som förbättrar syreupptagningsförmågan och ökar uthålligheten, t ex hormonet epo. Mot sådan doping talar att det är dyrt, farligt och att nyttan för en fäktare är mycket begränsad.
- Styrkehöjande medel, t ex nandrolon. Mot sådant användande talar samma faktorer men här finns det förstås en teoretisk fördel t ex vid allvarlig skada. Sådana allvarliga skador är dock mycket ovanliga inom fäktsporten. Det fall av sådan doping som belagts (fransmannen Attely) var med all sannolikhet s k misstagsdoping, orsakat av ett energitillskott med vilseledande innehållsdeklaration.

Den internationella antidopingbyrån WADA bedömer fäktning som en lågrisksport vad gäller doping.

Sammanfattningsvis kan konstateras att att den stora risken för fäktsporten som antidopingarbetet bör fokusera är så kallad misstagsdoping, det vill säga doping som innebär att man tillfört kroppen otillåtna substanser omedvetet eller i annat syfte än att förbättra sin prestationsförmåga.

Det är förstås viktigt att hela tiden hålla i minnet att en fäktare också kan ha flera roller, som Vasaloppsåkare, gymbesökare eller maratonlöpare och att detta kan påverka riskprofilen vad gäller doping.

Oförsiktighet, okunskap och slöhet vad gäller att söka dispens och i vissa fall att anmäla sin vistelseort, är de potentiella orsaker till dopingbrott som bör fokuseras. Förebyggande arbete och informationsverksamhet är de lämpligaste strategierna för att möta denna problembild.

När det gäller misstagsdopning finns det anledning att lyfta fram tre riskgrupper:

- Diabetiker som ska skaffa TUE (Therapeutic Use Exemption, dispens att använda dopingklassade medel på grund av medicinska behov) för sin medicinering inför sitt idrottande
- Astmatiker som i flera fall inte behöver skaffa TUE för sin medicinering i förväg utan som kan beviljas sådan i efterhand. En förutsättning är dock att det finns dokumentation från behandlande läkare som tydligt visar behovet av medicinering.
- Konsumenter av kosttillskott av olika slag då dessa kosttillskott fortfarande i förvånande hög grad innehåller otillåtna ämnen. Det finns studier som visat att 14 procent av de näringstillskott som finns på marknaden innehåller farliga eller otillåtna ämnen som inte redovisas i innehållsförteckningen.

SvFF:s anti-dopingverksamhet består i dagsläget av följande delar:

- Information till aktiva och deras föräldrar: Via hemsida och direktkontakter via e-post och telefon informera om dopingreglementet och dispensförfarandet.
- Kontakter med SOK och Dopingkommissionen angående landslagets planering med samlingar etc.
- Bredare informationsverksamhet som till exempel antidopinginformation till publik, funktionärer och aktiva under Challenge Bernadotte med kunskapsspel, frågesporter, broschyrer mm.

Dopingkontroller: Förebyggande effekter

Internationella Fäktförbundet har följande kontrollverksamhet:

- På alla officiella FIE-tävlingar i alla åldrar (från kadett till veteran) testas minst tre personer: första-, andra- och en av tredjepristagarna. Vilken tredjepristagare som ska kontrolleras bestäms genom lottning. I

lagtävlingar testas en lagmedlem, utsedd genom lottning, i vart och ett av de tre vinnande lagen. Sammanlagt innebär detta att 750-800 tester genomförs årligen.

- FIE har dessutom en internationell testgrupp (RTP – Registered Testing Pool) som har ansvar att hela tiden meddela var man befinner sig (i och som testas utanför tävlingar (OOC – out of competition) också. Denna grupp består av de 16 bästa i respektive klass/vapen på seniornivå.

Svenska Fäktförbundet har inget eget kontrollprogram men Dopingkommissionen genomför ett drygt tiotal tester varje år som betalas av SvFF inom ramen för arrangemang av internationella tävlingar.

Dopingkommissionen, den svenska antidopingkommissionen (NADA National Anti-Doping Agency), har en verksamhet som även omfattar fäktsporten. Vissa svenska fäktare är prioriterade och ingår i en RTP. Dopingkommissionen har kontrollverksamhet såväl på träning som tävling inom fäktsporten under säsongen.

Med hänsyn till den nulägesanalys som här beskrivits blir dopingkontroller på nationell nivå framför allt intressanta ur preventiv synvinkel. De visar att dopingreglerna gäller också fäktsporten och påminner om behovet att följa reglerna. Det förefaller önskvärt att kontrollverksamhet bedrivs så synligt som möjligt, t ex i samband med SM etc och i flera sammanhang för att visa att tester kan hända när som helst. Eftersom risken bedöms vara låg finns det inte behov av att öka frekvensen i nuläget och det finns heller ingen anledning för SvFF att ha ett eget testprogram.

Juridiska aspekter

SvFF tecknar inga skriftliga avtal med aktiva förutom i samband med licensbeställning där följande formulering finns:

”Som innehavare av fäktlicens förbinder jag mig:

1. Att följa Svenska Fäktförbundets och Internationella Fäktförbundets regler och stadgar.
2. Att följa Riksidrottsförbundets regler mot doping”

Möjligtvis finns det anledning att överväga om ytterligare avtal skulle tecknas med till exempel fäktare som representerar Sverige på landslagsnivå.

När det gäller de aktiva som omfattas av krav på vistelserapportering har SvFF en dialog med alla berörda parter.

Information och utbildning

Nedanstående punkter sammanfattar behov och prioriteringar av information och utbildning inom SVFF vad beträffar antidoping.

Målgrupper

- Landslagsaktiva
- Ungdomsfäktare och deras föräldrar
- Seniorfäktare/motionärer
- Tränare/ledare

Budskap

- Skaffa TUE om du behöver sådan!
- Dopingreglerna gäller alla och det är ditt ansvar att du följer dem
- Ta inga risker. Tänk på vad du äter och dricker och undvik kosttillskott!

Kanaler

- www.fencing.se
- SvFF:s konferenser för ledare
- Utbildning av ledare och instruktörer
- Tävlingar

Material

- Vaccinera klubben mot doping
- Antidopingsnack
- Röda listan över dopingklassade läkemedel

Internationellt

Internationella Fäktförbundet (FIE) har en hög ambition i sitt antidopingarbete. Inom den medicinska kommissionen delar man den beskrivning av dopingsituationen som ges i föreliggande dokument.

FIE:s testprogram beskrivs ovan under avsnittet Dopingkontroller. Sammanfattningsvis kan sägas att programmet har en felaktig balans där tester "in competition" är för många och testerna "out of competition" är för få. Testerna vid tävling betalas av arrangören medan ett program för OCC-tester skulle behöva betalas av FIE.

Även om det vore motiverat att minska antalet tester under tävling bedöms detta vara politiskt olämpligt. Kostnaden för att öka antalet tester vid träning skulle vara svår att hantera för FIE som är förhållandevis fattigt och skulle dessutom, med hänsyn till den bedömda risken, vara svår att sakligt motivera.

SvFF har goda kontakter med FIE:s antidopingverksamhet och under det senaste arrangemanget av världscuptävlingen Challenge Bernadotte genomfördes en gemensam informationsinsats. Med hjälp av Stockholms Idrottsförbund och Dopingkommissionen förverkligades en informationsmonter där funktionärer från SvFF informerade om anti-dopingarbetet och delade ut informationsmaterial från Dopingkommissionen.

Samtidigt kunde såväl svenska som utländska gäster göra WADA:s frågesport (med priser till bästa insatser skänkta av Dopingkommissionen). FIE:s högste ansvarige för antidopingarbetet dr George Ruijsch van Dugteren genomförde under tävlingarna även ett öppet seminarium för de nationella delegationernas ledare med information om reglerna för de fäktare som ingår i en RTP och vad som gäller för en TUE beviljad av FIE.

Sverige har två medlemmar i FIE, Per Palmström (Legal Commission) och Pierre Thullberg (Rules Commission). Båda har praktiskt ansvarat för dopingkontroller på internationella tävlingar i rollen som FIE-representant och ansvariga i tävlingsledningen. Deras kommissioner granskar också alla förslag till nya regler på dopingområdet inom FIE.

FIE har nyligen anställt en särskild koordinatör vid sitt säte i Lausanne för att samordna arbetet med kontroller, TUE:s och RTP:s.

Handlingsplan och organisation

Följande aktiviteter och åtgärder bedöms som lämpliga:

1. Information till svenska aktiva:

Ansvarig: SvFF antidopingansvarige

Genomförare: SvFF:s kansli och förtroendevalda

Aktiviteter

- Översyn av antidopinginformationen på webbplatsen www.fencing.se med särskilt fokus på de tre ovan angivna budskapen.
- Övervägande om särskilda informationsinsatser i samband med ungdomstävlingar (t ex informationstext i Mastersdokument, inbjudningar till ungdoms-SM mm)
- Löpande information och kontakter med aktiva via e-post och telefon

2. Information och opinionsbildning gentemot föreningar

Ansvarig: SvFF:s styrelse

Genomförare: SvFF:s styrelse

Aktiviteter

Information om viktiga punkter i antidopingarbetet (i synnerhet de tre budskapen) vid förbundskonferens

Uppmuntran till klubbar att genomföra ”Vaccinera klubben mot...”, t ex genom att publicera namnen på de klubbar som genomfört programmet.

3. Information och kontakt med landslagsaktiva

Ansvarig: Landslagsledningen samt veteranansvarig

Genomförare: Förbundskapten och övriga landslagsledare, veteranansvarig

Aktiviteter

- Individuell genomgång av antidopingreglerna och bedömning av behov av TUE:s med samtliga som representerar SvFF vid världs- eller europamästerskap på alla nivåer.
- Översyn av avtalsförhållande med landslagsmän och bedömning av om behov föreligger för skriftliga avtal mellan SvFF och den aktive.
- Information om viktiga punkter i antidopingarbetet (i synnerhet de tre budskapen) vid tränarträffar
- Utbildning i dopingfrågor (WADA-listan, TUE:s, risker, hur ett dopingtest går till mm) i samband med landslagssamling.

4. Kontakter med RF och FIE

Ansvariga: Kanslichef Monica Gårdström och antidopingansvarige Roland Halvorsen

Aktiviteter

Följa informationsflödet i dopingfrågor

Delta i Dopingkommissionens informationsträffar för SF-ansvariga i dopingfrågor
Besvara förfrågningar i dopingfrågor från RF och FIE
Ansvara för att FIE-tävlingar i Sverige följer FIE:s dopingreglemente.

Uppföljning

Detta dokument bör revideras en gång om året. Verksamheten inom antidopingområdet bör redovisas i SvFF:s verksamhetsberättelse.